

Sygn. akt II UK 386/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Romualda Spyt

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku O. sp. z o.o. z siedzibą w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
z udziałem zainteresowanych: [...]
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 kwietnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 1 października 2012 r.,

I. uchyla zaskarżony wyrok w odniesieniu do A. H. i R. C. w części dotyczącej wliczenia do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne "premił lojalnościowych" i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego;

II. oddala skargę kasacyjną w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 września 2011 r. Sąd Okręgowy zmienił, między innymi, decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 maja 2010 r. i ustalił, że kwoty 30.707,54 zł oraz 2.337,10 zł nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za A. H. (dalej: „zainteresowany”) w związku z jego zatrudnieniem w „O.” Spółce z o.o. (dalej: „płatnik”) oraz decyzję Zakładu z dnia 28 maja 2010 r. w ten sposób, że ustalił, iż kwoty 12.029,84 zł oraz 735,85 zł nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za R. C. (dalej: „zainteresowany”) w związku z jego zatrudnieniem w Spółce, zaś w pozostałym zakresie odwołanie płatnika oddalił. Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia.

Płatnik prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji materiałów budowlanych i usług budowlanych. Obecnie zatrudnia około 200 pracowników, którzy pracują zarówno w kraju jak i za granicą. W toku swojej działalności kierował pracownikami do pracy w Belgii. Co do zasady, umowy o pracę z pracownikami zawierane były na czas określony z możliwością ich dwutygodniowego wypowiedzenia. Jako stanowisko pracy wskazywano: pracownik budowlany, jako miejsce pracy: G. Wynagrodzenie określano jako minimalne, jednocześnie w każdej z umów zawarte jest postanowienie: „w przypadku oddelegowania do pracy do Belgii - wynagrodzenie według prawa belgijskiego”. Płatnik wypłacał pracownikom oddelegowanym do pracy za granicą kwoty stanowiące zwrot kosztów podróży służbowej na podstawie rozliczanych poleceń wyjazdu służbowego. Uchwałą zarządu Spółki z dnia 12 stycznia 2009 r. „o anulowaniu błędnie wystawionych poleceń wyjazdów służbowych i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń” stwierdzono, że pracownikom zatrudnionym za granicą nie przysługują żadne dodatkowe świadczenia (w tym diety lub ryczałty za nocleg), poza wynagrodzeniem określonym w aneksie do umowy o pracę. W związku z powyższym, z dniem 12 stycznia 2009 r. wprowadzono obowiązek dokonania korekt wystawionych poleceń wyjazdu służbowego przez anulowanie tych, które zostały wystawione bezpodstawnie, co dotyczy pracowników oddelegowanych do pracy za granicą. Kwoty wypłacone pracownikom w latach 2007-2008 tytułem zwrotu kosztów podróży służbowych wliczane były do kosztów uzyskania przychodów w okresach,

za które były wypłacane. W wykonaniu wezwania pracodawcy zainteresowani zwrócili do kasy płatnika całość kwot wypłaconych im z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych. W dalszej kolejności Sąd Okręgowy ustalił, że obowiązkiem płatnika była wpłata kwoty stanowiącej 9% wynagrodzenia do urzędu belgijskiego, który „po roku rozsyłał ją do zatrudnionych pracowników”. Ze względu na przypadki nieotrzymywania przez pracowników tego świadczenia z powodu błędnych danych, było ono wypłacane przez płatnika jego pracownikom wykonującym pracę na terenie Belgii jako tzw. „premia lojalnościowa”, przysługująca za „lojalność pracy w sektorze budownictwa za trudne warunki pracy”. Wpłata ta następowała na podstawie umowy z Biurem Pracodawców do Spraw Organizacji i Kontroli (EOOC), zgodnie z którą płatnik uzyskał zwolnienie z wpłaty do urzędu belgijskiego kwoty stanowiącej 9% wynagrodzenia i zobowiązał się do wypłacania świadczenia w wysokości 9% bezpośrednio pracownikom.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji - powołując się na art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.; dalej: „ustawa systemowa”), § 2 ust. 1 pkt 15 i 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania postawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.) - stanął na stanowisku, że co do zasady przychodem jest kwota (wartość pieniężna) rzeczywiście przez podatnika osiągnięta, otrzymana bądź pozostawiona do jego dyspozycji. W rezultacie bezpodstawnie wypłacone i niezwrócone przez pracowników należności z tytułu kosztów podróży służbowych należałoby uznać za przychód w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Natomiast środki pieniężne zwrócone nie powinny stanowić podstawy wymiaru składek, gdyż pracownikowi nie można w takiej sytuacji przypisać żadnego trwałego przysporzenia majątkowego lub innego przychodu. Zdaniem Sądu Okręgowego, co prawda przepisy nie uzależniają uzyskania przychodu od jego trwałości, jednakże w sytuacji niewyegzekwowania przez organ rentowy składek od przychodu, który został zwrócony jako nienależny, niecelowe byłoby

nieuwzględnienie faktu zwrotu i zobowiązanie płatnika do składania korekty w deklaracjach „celem zwrotu zapłaconej składki od wypłaty, którą zwrócono”.

Odnośnie do kwestii tzw. „premię za lojalność” Sąd pierwszej instancji wskazał, że przy belgijskiej Konfederacji Budownictwa działa fundusz, który - za pośrednictwem kasy Office Patronal d'Organisation et de Contrôle des Régimes de Sécurité d'Existence (skrót francuski OPOC, skrót niderlandzki PDOK) - pobiera od wszystkich przedsiębiorców budowlanych na terenie Belgii składki od wynagrodzeń w wysokości 9,12% na rzecz rocznych premii wypłacanych pracownikom za lojalną pracę w sektorze budownictwa. System ten obowiązuje również zagraniczne firmy budowlane świadczące usługi w Belgii i wynika ze stanowiącej kartę branżową (uprzywilejowanie ze względu na pracę w określonej grupie zawodowej) Konwencji nr 124, przewidującej, między innymi, obowiązkową premię dla pracowników budownictwa w wysokości 9,12% wynagrodzenia. Wypłata tego świadczenia wynika bezpośrednio z porozumienia branżowego i „jako taka nie podlega składkom ZUS”. Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Konfederacją Budownictwa a zagranicznym pracodawcą działającym na terenie Belgii, kwota stanowiąca 9,12% wynagrodzenia może być płacona przez tego pracodawcę bezpośrednio jego pracownikom. Takie porozumienie zostało podpisane przez płatnika, który świadczenie to nazwał na listach płac „premią za lojalność”. W istocie bon lojalnościowy jest dodatkiem, który Fundusz Społeczny Pracowników Branży Budowlanej przyznaje wyspecjalizowanym pracownikom budowlanym. Dodatek ten polega na wypłacie rocznej premii pracownikom, którzy w ciągu roku zatrudnienia pracowali w jednej lub wielu firmach budowlanych. Premia stanowi wynagrodzenie dla pracownika za jego lojalność wobec sektora budowlanego. Dodatek nie jest bezpośrednio wypłacany przez pracodawcę pracownikom, ale zostaje najpierw przyznany przez Fundusz Społeczny, a pracodawca opłaca składkę na jego finansowanie. Świadczenie w postaci „premię lojalnościowej” nie było zatem świadczeniem wypłacanym „z definicji” przez pracodawcę, ale wpłacane do stosownej instytucji belgijskiej zgodnie z obowiązującymi w Belgii przepisami i jako takie nie stanowi przychodu pracownika stanowiącego podstawę składek na ubezpieczenia społeczne. To, że z przyczyn technicznych dystrybucję tej należności - za zgodą instytucji belgijskiej – przejął płatnik, nie może powodować,

że wypłaty te należy traktować jako podlegające oskładkowaniu. Nie były to bowiem wypłaty dokonywane przez pracodawcę w ramach wynagrodzenia za pracę, czy szerzej - w ramach stosunku pracy. Pracodawca działał tu jedynie jako upoważniony przez właściwy organ dystrybutor środków, które od niego powinna otrzymać instytucja belgijska i sama dalej je rozdzielać pracownikom branży budowlanej.

Wyrokiem z dnia 1 października 2012 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego od powyższego wyroku, dzieląc ustalenia i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji.

Sąd odwoławczy - przywołując treść art. 13 ust. 1 i 2 lit. a) oraz art. 14 ust. 1 lit. a) pkt I i II obowiązującego do dnia 30 kwietnia 2010 r. rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz do członków ich rodzin przemieszczających się w obrębie Wspólnoty (Dz.Urz.WE L 149 z dnia 05 lipca 1971 r., s. 2 i nast. ze zm., dalej: „rozporządzenie Rady”), art. 13 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 i decyzję nr 202 z dnia 17 marca 2005 r. w sprawie wzorów formularzy niezbędnych do stosowania rozporządzeń Rady (EWG) nr 1408/71 i nr 574/72 - wskazał, że płatnik uzyskał w odniesieniu do wszystkich pracowników zaświadczenia potwierdzające właściwość prawa polskiego do zobowiązań wynikających z umów o pracę pracowników objętych spornymi decyzjami organu rentowego. Sytuację ubezpieczeniową pracowników regulują zatem polskie przepisy prawa ubezpieczeń społecznych, mimo iż praca wykonywana była na terytorium Belgii, co oznacza, że składki na ubezpieczenia społeczne należało opłacać w Polsce, a podstawę ich wymiaru ustalać według polskich przepisów. W dalszej kolejności, powołując się na art. 18 ust. 1 i art. 4 pkt 9 ustawy systemowej oraz art. 10 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, Sąd ten stwierdził, że za przychód w znaczeniu ekonomicznym uznaje się wszelkie przysporzenia majątkowe o charakterze trwałym, powodujące wzrost aktywów albo zmniejszenie pasywów, których rzeczywiste otrzymanie powoduje obowiązek zapłaty podatku dochodowego. Zatem w zakresie nienależnych wypłat z

tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych, które zostały zwrócone do kasy Spółki przez jej pracowników, przysporzenia nie mają charakteru trwałego i nie mogą stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. W ocenie Sądu drugiej instancji, przyjęcie trafności poglądu, że skoro kwoty z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych zostały wypłacone lub też uznano konto pracownika z tego tytułu, to powstał przychód, od którego należy odprowadzić składki na ubezpieczenia społeczne, nie uwzględniałoby ekonomicznego aspektu przysporzenia na rzecz pracowników, które w chwili orzekania już nie istnieje. Niecelowe byłoby zatem oskładkowanie zwróconych przez pracowników kwot z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych, a następnie korekta dokumentów przez płatnika.

Dalej Sąd odwoławczy stwierdził, że co prawda płatnik uzyskał w odniesieniu do wszystkich pracowników zaświadczenia potwierdzające właściwość prawa polskiego, jednak konieczne jest zwrócenie uwagi na specyficzny charakter tzw. „premił lojalnościowych”. W pierwszym rzędzie świadczenia te nie mieszczą się w zakresie przedmiotowym rozporządzenia Rady, gdyż nie należą do działów zabezpieczenia społecznego określonych w art. 4 pkt 1 tego aktu, a ponadto - skoro pracodawca miał obowiązek z tego tytułu odprowadzać składkę w wysokości 9,12% wynagrodzenia do belgijskiego funduszu przy belgijskiej Konfederacji Budownictwa - to charakter przedmiotowych świadczeń jest składkowy, a w konsekwencji nie ma podstaw do stosowania art. 4 pkt 2a rozporządzenia Rady. Należy zatem uznać, że sporne świadczenie jest specjalnym świadczeniem z belgijskiego systemu prawnego, finansowanym ze składek pobieranych od wszystkich przedsiębiorców budowlanych wykonujących usługi na terenie Belgii, stanowiące wyraz uprzywilejowania pracowników budowlanych ze względu na pracę w określonej grupie zawodowej, a płatnik je jedynie dystrybuował na rzecz pracowników na terenie Polski. W ocenie Sądu drugiej instancji, oskładkowanie „premił lojalnościowych” po raz drugi w Polsce (pierwszy raz składka miała być opłacona przez pracodawcę do belgijskiego funduszu w wysokości 9,12% wynagrodzenia) oznaczałoby naruszenie zasady niedyskryminacji w zatrudnieniu obywateli polskich wobec obywateli belgijskich, gdyż przysporzenie z tytułu premii lojalnościowych obywateli polskich wykonujących pracę na terenie Belgii byłoby

mniejsze niż przysporzenie pracowników belgijskich z tego samego tytułu wykonujących pracę w sektorze budownictwa, czemu sprzeciwia się art. 11, art. 12 oraz art. 39 i nast. Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE). Charakteru prawnego przedmiotowego świadczenia nie zmienia przy tym okoliczność, że pracodawca polski na podstawie umowy zawartej z instytucją belgijską przyjął na siebie obowiązki jego bezpośredniego dystrybutora i został zwolniony z obowiązku opłacania składek na rzecz EOOO.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego, przez niewłaściwą wykładnię oraz niezastosowanie: 1) art. 18 ust. 1 i art. 4 ust. 9 (prawidłowo: pkt 9) ustawy systemowej w związku z art. 10 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przez uznanie, iż przychód wypłacony przez płatnika pracownikom w ramach „podróży służbowych” nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ponieważ nie miał on charakteru trwałego, a zatem w sensie ekonomicznym nie można mówić o przysporzeniu majątkowym, pomimo, że zainteresowani w latach kalendarzowych 2007-2008 otrzymali od pracodawcy środki pieniężne - zwrot kosztów podróży służbowych na podstawie poleceń wyjazdów służbowych, co doprowadziło do pominięcia definicji przychodu wyrażonej w art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych; 2) art. 13 ust. 1 rozporządzenia Rady w związku z art. 18 ust 1 ustawy systemowej w związku z art. 10 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przez ich nie zastosowanie i przez to przyjęcie, że przychód wypłacony pracownikom przez płatnika w ramach „premi lojalnościowych” nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne; 3) art. 4, art. 13 ust. 1 i ust. 2 lit. a), art. 14 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia Rady w związku z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z art. 10 ust 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przez ich niewłaściwą wykładnię i przez to przyjęcie, że [„premie lojalnościowe”] nie powinny stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części (w odniesieniu do zainteresowanych A. H. i

R. C.) i w tym zakresie przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie w zaskarżonej części wyroku Sądu odwoławczego i poprzedzającego do wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, lub o uchylenie w zaskarżonej części wyroków Sądów obu instancji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie odwołań płatnika od decyzji organu rentowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna jest częściowo usprawiedliwiona.

Nieskuteczne okazały się zarzuty skarżącego odnoszące się do nieuwzględnienia w podstawie wymiaru składek przychodu uzyskanego przez zainteresowanych z tytułu „podróży służbowych”.

Stosownie do art. 18 ust. 1 ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych będących pracownikami stanowi przychód, o którym mowa w art. 9 pkt 4 ustawy, co oznacza przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych odczytywany w związku z art. 11 ust. 1 tej ustawy za przychody ze stosunku pracy uznaje wszelkiego rodzaju otrzymane (wypłacone pracownikowi) lub postawione do dyspozycji pracownika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Trafnie skarżący podnosi, że powołane wyżej przepisy nie uzależniają uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne uzyskanego przez pracownika przychodu od jego „trwałości”. Nie może to jednak

prowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej. Skarżący, ograniczając się do postawienia zarzutu błędnego zdefiniowania pojęcia przychodu pomija bowiem, że podstawę zaskarżonego wyroku stanowiło przede wszystkim podzielenie przez Sąd odwoławczy oceny Sądu pierwszej instancji co do niecelowości oskładkowania świadczeń wypłaconych zainteresowanym z tytułu podróży służbowych, a następnie dokonywania korekt w tym zakresie w sytuacji, gdy na datę orzekania sporne kwoty zostały pracodawcy zwrócone. Sąd drugiej instancji - aczkolwiek jasno tego nie wyraził - odwołał się zatem do wynikającej z art. 316 § 1 k.p.c. zasady aktualności orzeczenia sądowego. Dokonanej w tym zakresie oceny skarżący nie podważa stosownymi zarzutami, co powoduje, że prawidłowość stanowiska Sądu odwoławczego uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Usprawiedliwiona okazała się natomiast skarga kasacyjna w zakresie odnoszącym się do nieuwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wypłaconych zainteresowanym „premił lojalnościowych”.

Sąd drugiej instancji - pomimo przyjęcia, że na podstawie art. 13 ust. 1 i art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia Rady zainteresowani podlegali w zakresie ubezpieczeń społecznych ustawodawstwu polskiemu - uznał, że sporne świadczenia nie stanowią podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia, gdyż po pierwsze - nie wchodzą w zakres przedmiotowy rozporządzenia Rady, skoro nie zostały wymienione w art. 4 pkt 1 (prawidłowo: ust. 1) i nie ma do nich zastosowania art. 4 pkt 2a (prawidłowo: ust. 2a) tego aktu, po drugie - stanowią „specjalne świadczenie z belgijskiego systemu prawnego” finansowane ze składek pobieranych od wszystkich przedsiębiorców budowlanych wykonujących usługi na terenie Belgii, po trzecie - ich ponowne oskładkowanie oznaczałoby naruszenie zasady niedyskryminacji w zatrudnieniu obywateli polskich wykonujących pracę w sektorze budownictwa na terenie Belgii w stosunku do pracowników belgijskich. Argumentacja ta nie zasługuje na aprobatę.

Stosownie do art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady, znajduje ono zastosowanie do wszystkich ustawodawstw odnoszących się do działów zabezpieczenia społecznego, które dotyczą: a) świadczeń w razie choroby i macierzyństwa; b) świadczeń z tytułu inwalidztwa, łącznie ze świadczeniami służącymi zachowaniu albo zwiększeniu zdolności do zarobkowania; c) emerytur; d) świadczeń dla osób

pozostałych przy życiu; e) świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej; f) świadczeń z tytułu śmierci; g) zasiłków dla bezrobotnych; h) świadczeń rodzinnych, zaś zgodnie z art. 4 ust. 2a - również do specjalnych świadczeń pieniężnych o charakterze nieskładkowym, przewidzianych w ramach ustawodawstwa, które z uwagi na jego zakres podmiotowy, cele i/lub warunki nabycia uprawnienia posiada cechy zarówno ustawodawstwa dotyczącego zabezpieczenia społecznego, o którym mowa w ust. 1, jak również pomocy społecznej. Nie jest więc trafny pogląd Sądu drugiej instancji, jakoby zakres przedmiotowy rozporządzenia Rady określony w jego art. 4 ust. 1 i ust. 2a odnosił się do świadczeń stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Niewątpliwie zakres ten odnosi się bowiem do świadczeń przysługujących z systemów zabezpieczenia społecznego na wypadek ryzyk enumeratywnie wymienionych w art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady oraz specjalnych świadczeń pieniężnych o charakterze nieskładkowym zdefiniowanych w art. 4 ust. 2a tego rozporządzenia, a przeznaczonych na zapewnienie: uzupełniającego, zastępczego lub dodatkowego ubezpieczenia od ryzyk objętych działaniami zabezpieczenia społecznego, o których mowa w ust. 1, które zagwarantują zainteresowanym osobom dochód na poziomie minimum egzystencji, uwzględniający sytuację gospodarczą i społeczną w zainteresowanym Państwie Członkowskim (lit. i) albo wyłącznie szczególnej ochrony niepełnosprawnym, ściśle powiązanej z otoczeniem społecznym takiej osoby w zainteresowanym Państwie Członkowskim (lit. ii). Skoro zatem w zakresie ubezpieczeń społecznych zainteresowani podlegali ustawodawstwu polskiemu, to również według tego ustawodawstwa ocenie podlega ustalenie podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia.

Nie można podzielić poglądu Sądu drugiej instancji, że „premia lojalnościowa” nie stanowi przychodu ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z tego względu, iż jest „specjalnym świadczeniem przysługującym z belgijskiego systemu prawnego finansowanym ze składek pobieranych od wszystkich przedsiębiorców budowlanych”. Uszło uwadze Sądu odwoławczego, że art. 18 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9 ustawy systemowej oraz art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym

od osób fizycznych za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne uznaje wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne dokonywane z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, bez względu na źródło ich finansowania. Z ustaleń faktycznych wynika, że w każdym przypadku sporne świadczenia finansowane były przez pracodawcę zainteresowanych, niezależnie od tego czy to on dokonywał bezpośrednio ich wypłaty pracownikom, czy też wypłaty dokonywał inny podmiot, jednakże ze środków pochodzących ze składek pracodawców branży budowlanej i przeznaczonych na wypłatę tych świadczeń. Nie powinno również budzić wątpliwości, że „premie lojalnościowe”, stanowiące - jak przyjęły to Sądy obu instancji - wynagrodzenie pracownika za lojalność wobec belgijskiego sektora budowlanego i wyraz uprzywilejowania pracowników budowlanych ze względu na pracę w określonej grupie zawodowej, posiadają charakter przychodu z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, gdyż właśnie wykonywanie tego zatrudnienia stanowiło podstawę ich wypłaty zainteresowanym.

Niezrozumiałe są wywody Sądu drugiej instancji odnoszące się do „naruszenia zasady niedyskryminacji w zatrudnieniu obywateli polskich wobec obywateli belgijskich” z uwagi na „oskładkowanie ‘premi lojalnościowych’ drugi raz w Polsce”. Rozważania Sądu odwoławczego w tym zakresie pozostają poza ustalonym stanem faktycznym, zgodnie z którym obowiązek przekazywania do Funduszu Społecznego Pracowników Branży Budowlanej przy belgijskiej Konfederacji Budownictwa składki w wysokości 9,12% wynagrodzeń pracowników z przeznaczeniem na wypłatę „premi lojalnościowych” obciążał pracodawcę i to tylko w przypadku, gdy świadczeń tych nie wypłacał on pracownikom bezpośrednio. Ze stanu faktycznego nie wynika natomiast, aby składka przeznaczona na „premie lojalnościowe” była potrącana z wynagrodzeń pracowników lub aby od wypłat tego rodzaju pobierane były składki przez belgijskie instytucje ubezpieczeniowe.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 398¹⁴, art. 398¹⁵ § 1 oraz odpowiednio stosowanego art. 108 § 2 k.p.c.